

Motion

Kommunfullmäktige 2023-09-25

Införande av Träbyggnadsstrategi i Haninge kommun

Trä är ett förnyelsebart material som lagrar koldioxid under hela byggnadens livslängd. Trä som material har, jämfört med andra byggmaterial, låga koldioxidutsläpp under produktionsfasen, likvärdiga förutsättningar för låg energianvändning under brukarfasen samt är lätt att demontera och återanvända eller återvinna efter byggnadens livslängd. Ett industriellt byggt flerbostadshus i trä har 40 % lägre koldioxidutsläpp än ett jämförbart betonghus.

Vänsterpartiet vill att Haninge ska anta en träbyggnadsstrategi. Syftet med strategin är att bidra till att minska byggsektorns klimatpåverkan genom att öka användningen av trä i byggprojekt. När vi i Haninge bygger mer i trä främjar vi en hållbar stadsutveckling och bidrar till att kommunen kan minska sin klimat- och miljöpåverkan. När vi bygger hållbart och skapar attraktiva miljöer blir Haninge en trygg och attraktiv inflyttningkommun. Vi beaktar ekologiska, ekonomiska, rumsliga och sociala aspekter. Natur- och kulturvärden tas tillvara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning av mark, vatten och andra resurser främjas. Vid nybyggnation ska vi också ställa krav på låga koldioxidutsläpp.

Byggsektorn har idag en betydande klimatpåverkan och står för 18 procent av Sveriges totala utsläpp av växthusgaser. Det motsvarar de samlade utsläppen för hela Sveriges vägtrafik under ett år. Förutom det bidrar byggsektorn med stora utsläpp utomlands genom importerade produkter.

För att en byggnad ska definieras som träbyggnad ska stommen till största delen bestå av trä. Trä kan med fördel även användas utvändigt för att synliggöra att det är en träbyggnad. Träbyggnader kan kombineras med en rad olika material, så kallade hybridkonstruktioner, där olika material kompletterar varandra. Sådana stommar som till största delen utnyttjar trä som byggnadsmaterial kan fortfarande leda till kraftigt minskade koldioxidutsläpp.

Trä är ett byggmaterial med positiva egenskaper ur ett hållbarhetsperspektiv – klimatmässigt, ekonomiskt och socialt. En fördel är att träbyggnader lagrar kol under hela deras livstid. När betong eller stål tillverkas, frigörs koldioxid i tillverkningsprocessen och inget lagras i materialet. I slutet av en träbyggnads livscykel kan träet återanvändas, återvinnas eller när det har förbrukats användas för energiändamål såsom biodrivmedel. Trä är en förnyelsebar råvara som ingår i ett naturligt kretslopp. För att ta tillvara klimatfördelarna

med trähus behöver trämaterialen komma från ett hållbart skogsbruk där avverkningen inte överstiger tillväxten. Skogen är en begränsad resurs men den ökade efterfrågan på nya hus i trä utgör endast en liten del av den svenska tillväxten.

Tillväxten av skog i vårt land överstiger avverkningen som det ser ut idag och har gjort det under en lång tid. För att bygga 20 000 lägenheter krävs cirka 0,2 procent av Sveriges skog.

Industriellt byggande i trä är effektivt och innebär färre transporter då plan- och volymelement färdigställs i fabrik. Trä väger mindre än betong och stål, medger kortare byggtider och högre precision. Träindustrin har även under flera decennier utvecklat mycket effektiv industriell prefabricering. Industriell träbyggnadsteknik kan korta byggtiderna med upp till 70 procent i och med prefabricering av byggnader jämfört med en traditionell byggnadsteknik. Detta gör att trä är mycket konkurrenskraftigt ur ett ekonomiskt perspektiv.

Trä är en lokal råvara och trädets alla beståndsdelar kan användas. Trä i inomhusmiljön har även konstaterats leda till bättre hälsa och ökat välbefinnande. Det uppfattas av många som varmt och mjukt att beröra och doftar gott, och uppfattas ofta som vackert och kan ge attraktivare livsmiljöer.

Träbyggnader är en viktig del i utvecklingen av ett hållbart samhälle där vi brukar jordens resurser ansvarsfullt och bidrar till giffria livsmiljöer. Ökad efterfrågan på trä innebär att ett aktivt skogsbruk och att vistas bland naturliga material kan ha positiv effekt på människors hälsa.

Vi i Vänsterpartiet har lyft frågan om träbyggande som ledamotsinitiativ i stadsbyggnadsnämnden och fått konstaterat att det går att införa en policy/strategi för träbyggande. Det vore ett stort och viktigt steg för Haninge.

Vi föreslår därför kommunfullmäktige besluta:

- Att Haninge kommun tar fram en strategi för träbyggande för Haninge. Strategin ska utgå från följande målsättningar:
 1. Trä ska prövas i organisationens samtliga bygg- och anläggningsprojekt. Haninge främjar innovativa lösningar på klimatsmart byggande och prioriterar de byggnadsförslag som har lägst klimatavtryck när det är tekniskt och ekonomiskt försvarbart.
 2. Vid upphandlingar i Haninge ska trä lyftas som fördelaktigt byggnadsmaterial och byggaktörer som kan redovisa låg klimatpåverkan prioriteras.
 3. Livscykelanalyser ska begäras in från byggaktörer vid upphandlingar och markanvisningar för att säkerställa att byggprojekts miljöpåverkan beaktas.
 4. Detaljplaner ska utformas så att de möjliggör ett byggande i trä.
 5. Byggnader och anläggningar av trä som planeras för att kunna demonteras och återvinnas på ett hållbart sätt premieras.
 6. Vid försäljning av kommunal mark ska Haninges ambitioner för byggande i trä anges i markanvisningsavtalet och följande exploateringsavtal. Trähus kan vara ett av Haninges utvärderingskriterier vid markanvisningstävlingar.

7. Det trämaterial som används ska komma från ett hållbart skogsbruk. 100 procent av permanenta träkonstruktioner ska vara av hållbara träslag, FSC7 - märkt, PEFC8-märkt eller motsvarande. Detta kan redovisas i en materialdatabas.
 8. Miljövänliga tekniker i byggandet välkomnas och träkonstruktioner byggs med låga gifthalter som minskar medborgarnas giftexponering.
 9. Haninge ska verka för en kunskapsutveckling inom träbyggandet genom nätverk och samverkan mellan berörda parter vid Haninge kommun, Haninge bostäder, från föreningar och näringslivet.
- Att Träbyggnadsstrategin återrapporteras till kommunfullmäktige senast vid utgången av september 2024

Petar Kotljarevski (V)